„O ! Norman ! Norman !" weende ze en borg zijn portret weg, diep in de lade. Daarna schreef ze met vlugge vingers een brief.

„Breng dit bij Jem Weeler," zei ze tot een jongen die in de dorpsstraat aan het spelen was en hierop hard wegrende. Korten tijd daarna traden Jem en Jennie bij haar binnen.

Verontrust door haar bleek gelaat en de sporen van tranen, waren beide nieuwsgierig te weten wat er gebeurd was. Juffrouw Barbara was nu echter volkomen kalm.

„Jem," begon ze, „met een paar duizend gulden zul je in Canada wel kunnen beginnen, is 't niet ?"

„Ja, dat zou best gaan," antwoordde Jem met stralende oogen. „Maar, daar is niet aan te denken.'

„Misschien wel," zei ze. „Luister : Ik heb een paar duizend gulden en wil ze je leenen. Misschien kun je ze me over eenige jaren terugbetalen. Maar nu wil ik dat jij en Jennie zoo spoedig mogelijk trouwen. Over drie weken gaat er weer een boot : in dien tusschentijd kun je getrouwd zijn."

Jem 's gelaat glom van geluk, maar Jennie keek min of meer angstig. Voor ze echter iets zeggen kon, nam juffrouw Barbara haar bij den arm en zei :

„Ga mee naar boven, Jennie ! Ik zal je daar iets laten zien. Neen, Jem, ga niet heen, we zijn dadelijk klaar !"

Verwonderd volgde Jennie juffrouw Barbara naar boven, waar door deze de kist werd geopend en haar schatten voor de oogen van het jonge meisje werden tentoongespreid.

„Ziedaar," zei Barbara, tot het sprakelooze meisje. „Hier is jouw bruidsschat. Je zult hieraan voor lange jaren genoeg hebben in Canada.

„Prachtig !" fluisterde Jennie, terwijl ze bewonderend over het goed streek. „O, juffrouw Barbara, meent u het werkelijk ? Ik heb nimmer zoo iets moois gezien. Het is alles zooals een werkelijke dame zou dragen. Hoe zal ik u danken ?"

Haar oogen schoten vol tranen, maar juffrouw Barbara boog zich tot haar over en zei :

„Beloof me één ding, kindlief !" Daarop fluisterde ze haar iets in het oor. En Jennie beloofde het haar met gloeiende wangen.

„O, juffrouw Barbara, dat wil ik, dat wil ik !" riep ze uit. „Maar, o, juffrouw Barbara, ik weet niet hoe ik je danken zal !"

Toen ze weer naar beneden ging, straalden haar oogen van ongekend geluk en naar huis wandelende in de schemering, legde zij haar arm in die van haar verloofde.

„Ik kan niet gelooven dat dit werkelijkheid is, Jem."

En in het kleine nette huisje naast de school zat juffrouw Barbara eenzaam, maar met een wondere uitdrukking op 't gelaat.

„Ik was zelfzuchtig al die jaren," zei ze zacht, „maar zij zullen nu gelukkig zijn."

* * *

Vijf jaren later knielde Jem Weeler naast het bed van zijn vrouw in hun huis in Canada. Tranen vulden zijn oogen terwijl hij neerzag op zijn pas geboren zoon.

„Hij zal een aardige speelkameraad zijn voor de klein Barbara ! Ik wou dat juffrouw Barbara hem zien kon. God zegene haar !"

Jennie lichtte haar gelaat op voor een kus.

„We zullen hem Norman noemen, vind-je 't goed, lieve ?" vroeg ze met iets angstigs in haar stem. „Ik geloof dat juffrouw Barbara dat genoegen zou doen ?"

Jem, die niets wist van zijn vrouws belofte aan juffrouw Barbara, keek vreemd op.

„Norman ? Wat 'n vreemde naam ! Is 't niet, schat ?"

„Ja, manlief," hernam Jennie, „dat weet ik. Maar ga eens naar de linnenkast en haal er het pakje eens uit, dat daar ligt."

Jim gehoorzaamde en keek naar het opschrift : „Voor kleine Norman van tante Barbara !"

„Wat is dat ?" vroeg hij verwonderd.

„Dit is een doopjurk !" antwoordde zijn vrouw. „Zij zond dit vóór Barbara geboren was, in de hoop, dat het een jongen zou zijn. Toen noemden we het kind Barbara naar haar . . . Maar onze zoon zal Norman heeten !"

„Ik zie 't !" mompelde Jem, terwijl hij verlegen door zijn haar streek. „Vrouwen zijn toch zonderlinge wezens !" mompelde hij, doch toen Jennie hem alles vertelde, kwam er een blijde lach op zijn open gelaat.

„Zoo, en was *zijn* naam Norman ?" vroeg hij.

„Wel, God zegene juffrouw Barbara, dan zal onze jongen Norman heeten !"

Louis Couperus

Onze Boekentafel

Louis Couperus, *Uit blanke steden onder blauwe lucht*. Amsterdam, L. J. Veen.

Een zeer afzonderlijke plaats neemt Couperus onder onze schrijvers in. Uit de nieuwe beweging geboren, is hij toch niet schouder aan schouder met het jonge literatoren-geslacht ten strijde getrokken tegen het verval onzer letteren. Hij ging zijn eigen weg, niet uit weloverdachte keuze, niet onder een bepaald devies, of omdat hij zich met de richting der Nieuwe-Gidsers niet vereenigen kon, maar uit smaak, uit neiging, uit aangeboren drang. Hij kòn niet anders : 't waren factoren van geboorte, aanleg, sentiment, die hem dreven. Hij was kunstenaar, schrijver — en hij schreef. Zonder om of op te zien ; zonder zich bij een school of organisatie aan te sluiten — in volkomen vrijheid. Naturalisme, realisme, symboliek ? 't Ging hem alles voorbij . . . . Hij was zichzelf, metamorfozeerde zichzelf duizendmalen in de duizend vormen van zijn talent, keerde in elk nieuw boek een nieuw facet van zijn eindeloos-zijdige natuur naar ons toe.

Het is zoo begrijpelijk dat noch „de" kritiek, noch de openbare meening, noch wat deze of gene lezer oordeelde, hem in zijn werk kon storen. Couperus „maakt" geen boeken ; zijn kunst welt uit hem op als koel, geurig water uit de bron die aan een bebloemde bergweide ontspringt — ze moet wel, rusteloos, melodieus, opborrelen, de bron ; ze kan niet anders. Nooit heeft Couperus zijn arbeid verontschuldigd of verklaard ; in zijn zacht-hardnekkig, soepel-energiek voortwerken, los van allen officiëel-literairen invloed, is hij een groote voornaamheid. Eenmaal, in zijn langjarig schrijverschap, plaatst hij in een dagblad een „ingezonden stuk", een beminnelijke, goedgehumeurde rechtzetting van 'n even-verkeerd-begrijpen dat aan Van Nouhuys' schrandere pen ontsnapte. En die afwijking van zijn natuur bevestigt de evenwichtigheid ervan. Evenzeer als de inconsequentie, zijn naam als redactie-lid te leenen voor het omslag van een tijdschrift, zijn consequenten aard bewijst. Als gracieuse arabesken ranken zich Couperus' smaakvolle grillen over den solied-ernstigen achtergrond van zijn werkers-temperament.

Want een geducht, een hardnekkig werker is hij, en terwijl hij u zegt gedesoeuvreerd te zijn, te luieren in de zon, waarlijk niet te weten waarom hij nog schrijven zou — men leest immers niet meer . . . wèrkt hij. Ach . . . hij zal wel geen romans meer dichten — wie leest ze nog ? Als hij u dit zegt, wees ervan overtuigd dat zijn portefeuille er twee in wording bergt. Denkt ge dat hij den morgen doorbrengt aan zijn toilettafel, peinzend welke das hem heden kleuren zal ? Intusschen rangschikt zich in zijn geest de marmerschoone, maar ook marmervaste reconstructie van een episode uit romeinsche of grieksche oudheid, die hij kent als geen ander, die hij à fond heeft bestudeerd, terwijl ge dacht dat hij zijn flanellen costuum, zijn stroohoed, de anjer in zijn knoopsgat, schikte tot een sinfonie in grijs en roze . . .

En zoo rijen zich zijn werken — verzen, romans, fantazieën, journalistiek zoowaar, studies, reisbeschrijvingen, wat niet al ! — tot twintig, tot dertig deelen (weet hij zelf 't aantal wel ?) aaneen, rijke, rijpe oogst van minstens even vele jaren arbeidens. In dat werk geeft zich, verschuift zich, in duizend verschijningsvormen, een der meest persoonlijke, productieve, oorspronkelijke schrijvers van onzen tijd.

Te kenschetsen, te oordeelen is hij nog niet : de fantasmagorie van zijn oeuvre verblindt ons tijdgenooten te zeer, en — wat is er van hem nog niet te wachten !

Toch — één is er die hem misschien omvat, begrijpt : lees aandachtig zijn feuilletons, en telkens treft u de scherpe zelfkennis, de puntige karakteristiek van eigen werk, de bekoorlijke spot met eigen zwakte, de discrete waardeering van eigen kracht. Geen beter Couperus-kenner dan — hijzelf !

De uitgever Veen — de moedige, de gelukkige — die de veertig (of zijn het er vijftig ?) Couperus-deelen mee ter wereld mocht brengen, legt „Uit blanke steden onder blauwe lucht" op onze Boekentafel.

Wat konden we anders dan genieten bij de lezing ? Wat kunnen we anders dan goeds en geestdriftigs er van zeggen ?

De geheele Couperus, is er in ; misschien niet de onsterfelijke schepper van den Hollandschen, den Haagschen familie-roman, maar zeker de érudit, de lettré, de ontvankelijke voor antieke schoonheid, de rythmeur, de bekorende verteller, de Couperus vooral wiens uiterlijke gevoeligheid innerlijke kracht verbergt, wiens weemoed een vaste levenskennis omsluiert, als bloeiende rozenslingers een marmeren beeldengroep.

Hij vertelt van Siena, Orvieto, Rome, Napels, Taormina . . . .

Wie er geweest zijn zullen verrast zeggen : het was er dus nòg mooier dan ik dacht ; wèl zijn het de kunstenaars die ons leeren zien ! En wie er nooit waren, zullen de eeuwige onrust kennen die het geweten naar ongekende schoon wekt : met zacht-sterke banden zal het hen trekken, onophoudelijk . . .

Een reisbeschrijving ? Allerminst.

Een kunst-gids ? Het lijkt er niet naar.

Een wandeling, misschien, langs antieke schoonheid, met een tochtgenoot die vertelt, die, alles wetend, zacht en welluidend vertelt. Zijn woorden zijn bijwijlen als een gedicht ; dan schetsen zijn wijzende handen gebaren van aanbidding ; maar hoe helder klinkt ook telkens zijn bijna kinderlijk blije lach als de humor der kleine dingen van 't reëele leven hem treft onder 't gaan ! Daar zegt hij u, tusschen zijn gedocumenteerde bewondering voor de grootste meesters der vergane eeuwen, een anecdote, die vooral van den sierlijken vorm haar wèl-smakend aroma leent.

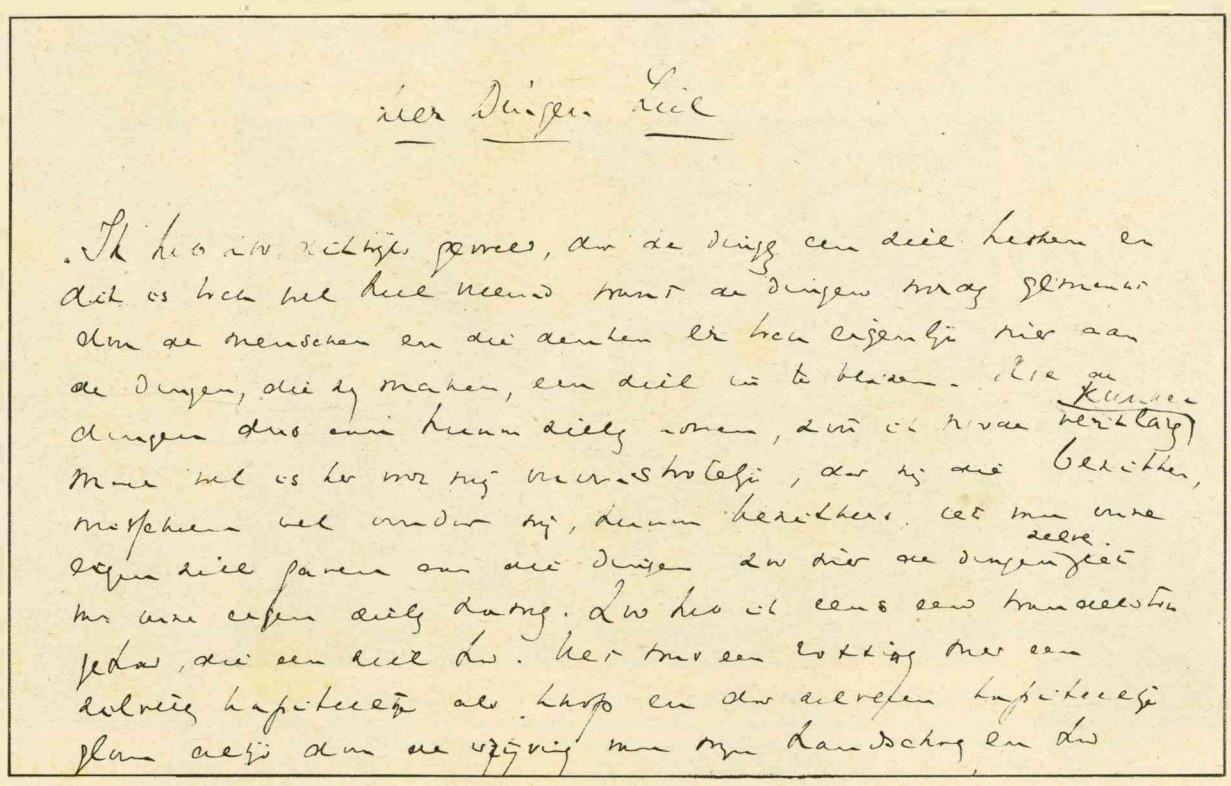
En gij wordt met hem het wandelen niet moede.

Het zou verkeerd zijn dit sierlijk uitgegeven, goed verzorgde boek, met zijn vele en mooie illustraties, niet tot Couperus' literair werk te rekenen, of zijn romans vóór te trekken.

Literair is het in de eerste plaats, en romantische bekoring bezit het in hooge mate.

Den uitgever wenschen wij, nu de schrijver — voor 't eerst sinds lang — in ons midden is en zich hooren doet, een zoo mogelijk nog verhoogde belangstelling voor het werk van dezen zeer bizonderen kunstenaar toe.

BOEKENIER

Reproductie naar het handschrift van Louis Couperus

NEDERL. ROTOGRAVURE-MAATSCHAPPIJ, LEIDEN